

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Svetlana Schircă

(art. 335 alin. (1)¹, 361 alin.(2) lit. d) Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-941/2023
Nr. PIGD 1-17123903-01-1ra-15062023)*

Termenul de 30 de zile de depunere a recursului prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală (pînă la modificările în vigoare din 01 septembrie 2023) curge de la data publicării deciziei motivate pe portalul instanțelor de judecată; Recepționarea ulterioară a deciziei prin poștă nu afectează curgerea termenului de recurs.

28 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Anatolie Rusu

Instanța de apel: Iurie Iordan, Alexandru Gafton, Elena Cojocari, Oxana Robu, Stelian Teleucă, Igor Mănăscuță

Instanța de recurs: Nadejda Toma, Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Boico, Ghenadie Plămădeală

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul declarat în cauza penală privind învinuirea Svetlanei Șchircă,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Vladislav Gribincea,

Ghenadie Eremciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Svetlana Șchircă s-a născut în anul 1974 în raionul Ungheni. Ea a fost învinuită, în temeiul art. 335 alin. (1¹), 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, de abuz în serviciu și confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false.

2. Svetlana Șchircă a fost apărată în apelul de avocatul Andrei Onofrei.

3. Prima instanță a achitat-o pe Svetlana Șchircă de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar procesul penal intentat în baza art. 335 alin.(1¹) Cod penal a fost încetat din motiv ca fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune. La 21 decembrie 2022, instanța de apel a admis apelul procurorului, a rejudecat și a pronunțat o nouă hotărâre.

4. La 29 mai 2023, condamnată Svetlana Șchircă a depus recurs în care solicită casarea totală a deciziei și adoptarea unei noi hotărâri de achitare.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 04 decembrie 2015 și s-a finalizat la 15 martie 2017. Prima instanță a examinat cauza în perioada 21 martie 2017 – 01 august 2019. Instanța de apel a examinat cauza între 05 septembrie 2019 și 30 noiembrie 2021. Curtea Supremă de Justiție a examinat anterior cauza între 04 martie și 30 mai 2022. Instanța de apel a rejudecat cauza în perioada 18 august – 21 decembrie 2022. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 15 iunie 2023.

ÎN FAPT

6. Svetlana Șchircă a fost învinuită că, la 18 iunie 2010, a devenit administrator al SRL „Octa Dam” și a avut acces la documentele oficiale ale companiei. Contrar statutului societății, ea a falsificat acte oficiale, preluând facturi de expediție livrate în 2009 către „Octa Dam” și introducând date denaturate privind livrări de bunuri în valoare de 403.740 de lei către SRL „Sico Dam”, unde activase ulterior ca director executiv. Folosind aceste acte falsificate, a fost modificată evidența contabilă, diminuând semnificativ activele „Octa Dam”. Ca urmare, compania a suferit pierderi mari, intrând în incapacitate de plată și declanșând un proces de insolvență în mai 2012. Acțiunile lui Svetlana Șchircă au fost calificate conform art. 335 alin. (1¹) Cod penal (abuz de serviciu).

7. Svetlana Șchircă a mai fost învinuită că, la 07 decembrie 2012, având calitatea administrator al SRL „Octa Dam”, a preluat facturile de expedite nr. EN 911238-911240, care fuseseră livrate pe 14 octombrie 2009 către „Octa Dam”, și a introdus în actele oficiale date denaturate privind livrări de bunuri în valoare de 403.740 de lei către SRL „Sico Dam”. Începând cu 15 aprilie 2011, Svetlana Șchircă activa și ca director executiv al „Sico Dam” și avea acces la acte oficiale și stampila acestei firme. Folosind aceste acte falsificate, ea a modificat evidența contabilă a „Octa Dam”, diminuându-i activele. În urma acțiunilor ilegale, SRL „Octa Dam” a suferit daune de 403.740 de lei. Acțiunile lui Svetlana Șchircă au fost calificate conform art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

8. La 01 august 2019, prin sentința Judecătorei Ungheni s-a încetat procesul penal intentat în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal în privința Svetlanei Șchircă, deoarece fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune. Tot prin aceeași sentință, Svetlana Șchircă a fost achitată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit.d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Instanța a respins acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate, Victor Mostovei, privind încasarea prejudiciului material în mărime de 403.740 de lei, ca fiind neîntemeiată.

9. La 16 august 2019, procurorul în Procuratura Ungheni, Dorin Foros, a depus apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care Svetlana Șchircă să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 335 alin. (1¹) Cod penal, și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de patru ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. În ceea ce privește acuzația în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, procurorul a solicitat să fie încetat procesul, din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

10. La 30 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul procurorului, a casat sentința, a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit căreia Svetlana Șchircă a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 335 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de doi ani, cu suspendarea executării în baza art. 90 Cod penal pe un termen de doi ani și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea întreprinderilor pe un termen de doi ani. Procesul penal intentat în privința Svetlanei Șchircă în baza art. 361 alin. (2) lit.d) Cod penal a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Acțiunea civilă a fost admisă și s-a dispus încasarea prejudiciului material în mărime de 403.740 de lei. Instanța de apel a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatei constituie faptă infracțională prevăzută de legea penală și anume de art. 335 alin. (1¹) Cod penal. În ceea ce privește incriminarea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit d) Cod penal, instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatei se confirmă prin întreg ansamblu probator administrat la dosar, însă se constată necesitatea liberării de răspundere penală în legătură cu

expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Decizia motivată a fost pronunțată public la 18 ianuarie 2022.

11. La 15 februarie 2022, inculpata a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 14) Cod de procedură penală. Recurentul a solicitat casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a ultimei, pe motivul că în acțiunile ei nu se conțin elementele infracțiunilor prevăzute la art. 335 alin. (1¹) CP și art.361 alin. (2) lit.d) Cod penal. Potrivit recursului, instanța de apel a condamnat inculpata fără a ține cont de lipsa probelor concludente care să susțină acuzațiile formulate împotriva acesteia. De asemenea, nu a fost luat în considerare faptul că sintagma „soldate cu urmări grave” a fost declarată neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 17 octombrie 2019. Recurentul a mai indicat că acuzarea a susținut în învinuire că inculpata s-a folosit de bunurile organizației, însă nu a indicat concret acțiunea prin care s-ar realiza latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 335 Cod penal, la momentul presupus al comiterii faptei. În plus, instanța de apel a omis să analizeze latura subiectivă a infracțiunii, având în vedere că inculpata nu a obținut un profit pentru sine sau pentru alte persoane. Mai mult, motivarea soluției instanței contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece, în partea descriptivă, se face referire la învinuirea adusă în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, în timp ce, în dispozitiv, se menționează că Svetlana Șchircă este recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 335 alin. (1) Cod penal. Instanța de apel nu a explicat soluția de condamnare la pedeapsa cu închisoare pentru comiterea infracțiunii mai puțin grave (art. 335 alin. (1) Cod penal) și a omis să se pronunțe asupra liberării de răspundere penală, având în vedere că termenul de tragere la răspundere penală era expirat.

12. La 30 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul declarat, a casat decizia instanței de apel și a dispus rejudecarea cauzei de aceeași instanță de apel. Instanța de recurs a menționat că motivarea deciziei nu corespunde cu dispozitivul acesteia, instanța de apel nu a dat apreciere fiecărei probe în parte și nu a motivat care dintre probe constată existența infracțiunilor incriminate lui Svetlana Șchircă.

13. La 21 decembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a rejudecat cauza, a casat sentința integral în baza art. 409 alin. (2) Cod penal și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit căreia Svetlana Șchircă a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art. 335 alin. (1¹), 361 alin. (2) lit.d) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală în legătură cu intervenirea prescripției. Acțiunea civilă a fost admisă și s-a dispus încasarea din lui Svetlana Șchircă a prejudiciului material în mărime de 403.740,33 de lei. Instanța de apel a concluzionat că prima instanță a greșit atunci când a dispus încetarea procesului penal împotriva lui Svetlana Șchircă, invocând faptul că fapta nu ar fi fost prevăzută de legea penală ca infracțiune, conform art. 335 alin. (1¹) Cod penal. De asemenea, instanța de apel a apreciat că decizia instanței de fond de a o achita pe Svetlana Șchircă, în legătură cu infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. d)

Cod penal, este greșită, întrucât fapta acesteia ar întruni elementele constitutive ale infracțiunii respective. Decizia motivată a fost pronunțată public la 01 martie 2023.

14. La 24 mai 2023, inculpata Svetlana Șchircă a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 14) Cod de procedură penală. Recurenta solicită casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare de comiterea infracțiunilor incriminate, pe motiv că în acțiunile ei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii. Recurentul indică că instanța de apel a condamnat inculpata fără a lua în considerare lipsa probelor. Sintagma „soldate cu urmări grave”, care a fost declarată neconstituțională. În plus, acuzarea nu a detaliat acțiunea prin care se realiza infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1¹) Cod penal, iar instanța de apel nu a analizat latura subiectivă a faptei, având în vedere că inculpata nu a obținut profit personal. Recurenta mai indică că a recepționat decizia instanței de apel la data de 03 mai 2024.

15. La 15 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Referință a depus procurorul în Secția judiciar-penală a Procuraturii Generale, Pavel Guțan, care a pledat pentru respingerea recursului ca inadmisibil, deoarece este tardiv.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

16. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

17. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

18. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus

neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

14) Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă.”

19. Până la 01 septembrie 2023, art. 422 Cod de procedură penală prevedea că termenul de recurs era de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Codul de procedură penală nu prevedea repunerea în termen a recursurilor împotriva deciziei instanței de apel, însă Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9/2009 cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală prevede în pct. 9 și 25 următoarele:

„(9). Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanțelor de apel, potrivit prevederilor art. 422 CPP, este de 2 luni de la data pronunțării deciziei, dacă legea nu dispune altfel, iar în cazul redactării deciziei - de 2 luni după înștiințarea în scris a părților despre semnarea deciziei redactate de judecătorii completului de judecată. ...

În cazul în care recursul este depus peste termenul prevăzut de lege, instanța este obligată să stabilească motivele întârzierii și dacă constată motive întemeiate, va trimite recursul pentru judecare.

Motive întemeiate pot fi: existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese. De exemplu, inculpatului i-a fost înmănată mai târziu ... copia de pe sentința tradusă în limba maternă sau în limba pe care o cunoaște.

25). ... Recursul este tardiv atunci când a fost declarat peste termenul stabilit în art. 422 CPP, excepție fiind condițiile repunerii în termen.”

20. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. 422 Cod de procedură penală, în vigoare la data depunerii recursului, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale. Conform art. XI al Legii nr. 246/2023:.

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

...

(4) Termenul de declarare a recursului împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel în cauzele penale pronunțate până la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Potrivit dispozitivului deciziei contestate, aceasta putea fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile din momentul pronunțării

deciziei integrale. Decizia integrală a fost plasată pe portalul instanțelor judecătorești la [20 martie 2023](#). Recursul examinat a fost declarat la 24 mai 2023, peste mai mult de 30 de zile de la pronunțarea deciziei integrale a instanței de apel.

22. Conform legii în vigoare la data pronunțării deciziei instanței de apel, termenul de recurs era de 30 de zile. Acest termen urma a fi calculat de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Art. 422 Cod de procedură penală nu menționa expres dacă termenul de 30 de zile urma a fi calculat de la data pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel sau de la pronunțarea deciziei motivate. Având în vedere că cererea de recurs trebuie să conțină motivele pe care se întemeiază, este judicios ca acest termen să curgă de la data deciziei motivate. O asemenea interpretare rezultă și din pct. 9 al hotărârii Plenului CSJ nr. 9/2009 cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală. Pentru curgerea termenului de recurs nu conta momentul la care decizia instanței de apel era primită de către recurent, însă acesta putea solicita repunerea în termen.

23. Dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 21 decembrie 2022, în prezența inculpatei și a avocatului acesteia, Andrei Onofrei. Instanța a anunțat în cadrul aceleiași ședințe că decizia motivată va fi pronunțată la 01 martie 2023. La această ședință s-a prezentat doar procurorul Cătălin Scutelnic (Vol. III, f.d. 20-25). Decizia motivată a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 20 martie 2023, fiind accesibilă publicului.

24. În această cauză termenul de recurs de 30 de zile a început a curge la 20 martie 2023 și a expirat pe 20 aprilie 2023. Prevederile art. XI alin. (4) al Legii nr. 246/2023) nu sunt aplicabile cauzei. Scopul art. XI alin. (4) al Legii nr. 246/2023 nu a fost să repună recurenții în termenul de recurs, ci să ofere mai mult timp recurenților pentru a întocmi recursuri conform noilor temeuri de recurs în vigoare începând cu 01 septembrie 2023. Termenul de recurs în această cauză a expirat până la intrarea în vigoare a acestei legi. Un termen de recurs deja expirat nu mai poate fi prelungit printr-o lege nouă, deoarece aceasta aduce atingere principiului securității raporturilor juridice.

25. Completul reiterează că, în conformitate cu art. 422 din Codul de procedură penală, termenul de recurs începe să curgă de la data pronunțării deciziei instanței de apel, nu de la data primirii acesteia. Având în vedere că inculpata a declarat recursul în mod unipersonal și cunoștea data pronunțării deciziei motivate a instanței de apel, termenul de recurs a început să curgă de la momentul în care inculpata a putut accesa decizia instanței de apel pe portalul instanțelor judecătorești. Recursul a fost depus pe 24 mai 2023, peste 63 de zile de la publicarea deciziei motivate, iar inculpata nu a oferit nicio justificare pentru întârzierea depunerii recursului.

26. Argumentele inculpatei referitoare la recepționarea deciziei motivate prin poștă la 03 mai 2023 nu justifică nerespectarea termenului de recurs. Inculpata și avocatul acesteia au fost prezenți la ședința de judecată și au cunoscut data pronunțării deciziei. Inculpata, deși știa dispozitivul deciziei, nu s-a interesat la

timp despre evoluția dosarului. Decizia a fost publicată pe portalul instanțelor. Nu există dovezi că acesta nu ar fi avut acces la internet și nici nu a solicitat repunerea în termen. Mai mult, la 12 aprilie 2023, avocatul Andrei Onofrei solicită sentința motivată. Aceasta îi este expediat prin email în aceeași zi. Recursul este depus la 24 mai 2023, peste mai mult de 30 de zile și de la această dată. Recurentul nu a argumentat că a reziliat contractul cu avocatul. La recurs este anexată o copie a unui înscris, care este certificată de avocatul Onofrei pe 20 mai 2023. Astfel, recursul este unul tardiv.

27. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul inculpatei Svetlana Șchircă, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte
Judecători

Stella Bleșceaga
Ghenadie Eremciuc
Vladislav Gribincea